

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Barbary Pořízkové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Pavla Molka v právní věci žalobců: **a) Mgr. L. K., LL.M., b) K. Š., c) P. Š., d) B. R.**, žalobci b), c), a d) zast. Mgr. Lenkou Konvalinovou, LL.M., advokátkou se sídlem Jáchymova 26/2, Praha 1, proti žalovanému: **Magistrát hlavního města Prahy**, se sídlem Mariánské náměstí 2/2, Praha 1, za účasti: **Mgr. J. K.**, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 6. 2022, č. j. MHMP 1040887/2022, sp. zn. S-MHMP 714974/2022/STR, v řízení o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 23. 10. 2024, č. j. 8 A 82/2022-93,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.
- III. Osoba zúčastněná na řízení **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobci (dále „stěžovatelé“) se společnou kasační stížností domáhají zrušení v záhlaví označeného rozsudku Městského soudu v Praze, kterým byla zamítnuta jejich žaloba proti shora uvedenému rozhodnutí žalovaného. Napadeným rozhodnutím žalovaný potvrdil dodatečné povolení stavby dvou teras u domu osoby zúčastněné na řízení (dále „stavebník“).

[2] Předmětem sporu jsou námitky napadající přezkoumatelnost rozsudku městského soudu, splnění podmínek pro vydání dodatečného stavebního povolení, náležitosti projektové dokumentace, pohodu bydlení a podjatost stavebního úřadu.

[3] Městský soud rozhodoval ve věci dvakrát. V prvním rozsudku nejprve dospěl k závěru, že obě správní rozhodnutí jsou přezkoumatelná. U tří žalobních okruhů napadajících dům stavebníka (dále „dům K.“) soud uvedl, že nesouvisí s předmětem nyní projednávané věci. Tím je pouze dodatečné stavební povolení stavby dvou teras u domu K.

Tento závěr, vyplývá jednak z obsahu správního spisu, jednak z vymezení předmětu řízení v prvostupňovém i v žalobou napadeném správním rozhodnutí.

[4] Soud přisvědčil žalovanému, že stěžovatelé odvolací námitky o tom, že stavební úřad jedná vědomě v rozporu se základními zásadami správního řízení, uvedli v obecné rovině, aniž by je konkretizovali, případně podložili relevantními podklady. Bylo tak dostatečné, pokud žalovaný tyto námitky vypořádal stejně obecně. Námitka podjatosti úředních osob zůstala v rovině nepotvrzených fabulací. Důvody podjatosti ve věci městský soud neshledal. Soud dále nepřisvědčil námitce týkající se nedodržení podmínek § 129 odst. 3 písm. a), b) a c) zákona č. 183/2006 Sb., stavebního zákona, ve znění účinném do 31. 12. 2023, pro dodatečné povolení stavby a ohledně vad projektové dokumentace. Uznal, že v řízení došlo ze strany stavebního úřadu k drobným pochybením při aplikaci nařízení č. 10/2016 Sb. hl. m. Prahy, kterým se stanovují obecné požadavky na využívání území a technické požadavky na stavby v hl. m. Praze (dále „pražské stavební předpisy“), ale tato byla formální a neměla vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí. Navíc je v odvolacím řízení napravit již žalovaný.

[5] Městský soud neshledal, že by sporné terasy sloužily k mimořádnému obtěžování stěžovatelů, které by odůvodňovalo jejich nepovolení. Uzavřel, že narušení soukromí nepřekročilo s přihlédnutím k provedeným a existujícím opatřením míru přiměřenou poměrům a nedochází k nepřipustnému narušení pohody bydlení.

[6] Ke kasační stížnosti stěžovatelů Nejvyšší správní soud první rozsudek městského soudu zrušil rozsudkem z 22. 8. 2024, č. j. 9 As 147/2024-93, a to pro opomenutí některých důkazů. V tomto rozsudku se NSS rovněž zabýval namítanou nicotností a nepřezkoumatelností správních rozhodnutí a dospěl k závěru, že nejsou ani nicotná, ani nepřezkoumatelná. Obecně také stěžovatele upozornil na to, že předmětem projednávané věci před správními soudy je pouze dodatečné povolení na stavbu teras, nikoliv komplexní řešení situace včetně sousedských vztahů.

[7] V souladu se závazným právním názorem vysloveným NSS ve zrušujícím rozsudku projednal městský soud věc na jednání, přičemž se zabýval stěžovateli navrhovanými důkazy a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření k ní

[8] Stěžovatelé obsáhlou společnou pětapadesátistránkovou kasační stížností napadají rozsudek městského soudu z důvodů dle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Navrhují rozsudek zrušit a věc vrátit městskému soudu k dalšímu řízení.

[9] Kasační stížnost má sedm argumentačních okruhů. V prvním namítají stěžovatelé nepřezkoumatelnost rozsudku městského soudu, v druhém opomenuté důkazy, ve třetím nedodržení podmínek dle § 129 odst. 3 stavebního zákona, ve čtvrtém nesplnění podmínek § 111 stavebního zákona, v pátém nesprávnou aplikaci pražských stavebních předpisů, v šestém podjatost správních orgánů, poslední okruh námitek se týká pohody bydlení stěžovatelů a imisí pohledem. Stěžovatelé dále uvedli, že stěžovatelce a) nebyl napadený rozsudek městského soudu řádně doručen.

[10] Pro přehlednost jsou námitky podrobně rekapitulovány níže při jejich vypořádání NSS.

pokračování

[11] Žalovaný se ztotožnil s rozsudkem městského soudu. Konkrétně se vyjádřil k některým kasačním námitkám, jak je uvedeno níže. Kasační stížnost navrhl zamítnout.

[12] Stavebník se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[13] Věc je před Nejvyšším správním soudem projednávána po druhé. Nejprve se proto soud zabýval přípustností opakované kasační stížnosti. Ustanovení § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. zajišťuje, aby se NSS nemusel znovu zabývat věcí, u které již jednou svůj právní názor závazný pro nižší soud vyslovil, a nižší soud se tímto právním názorem řídil.

[14] Jelikož první rozsudek městského soudu zrušil NSS zejména pro nepřezkoumatelnost týkající se opomenutých důkazů, věcnými námitkami se nezabýval, a jsou proto nyní přípustné. Jediné otázky, které již NSS autoritativně vyřešil, jsou nicotnost a přezkoumatelnost správních rozhodnutí. V této části jsou proto kasační námitky nepřípustné (viz bod 39).

[15] Dle kasační stížnosti nebyl stěžovatelce a) nyní napadený rozsudek městského soudu doručen. Touto otázkou se NSS dosud nemohl nezabývat, přesto není námitka přípustná. Stěžovatelé uvedli: *„Kasační stížnost podávají všichni žalobci, tj. žalobce 1/ - žalobce 4/, přestože žalobci 1/ nebyl Napadený rozsudek doposud doručen. Napadený rozsudek byl pouze doručen právnímu zástupci žalobců 2/ - 4/. Byť v tomto ohledu došlo k pochybení Soudu, právní zástupce žalobců 2/ - 4/ vnímá totožnost své osoby s osobou žalobce 1/.“*

[16] Stěžovatelé tímto vyjádřili prostý nesouhlas s postupem městského soudu bez další argumentace. Sami navíc potvrzují, že zástupkyně stěžovatelů b) až d) a stěžovatelka a) je ta stejná osoba. Neuvádějí, jak byla zasažena jejich práva či jaké právní důsledky z této okolnosti dovozují. Kasační námitka nemůže být úspěšná, pokud pouze vyjádří nesouhlas s postupem městského soudu, aniž by upřesnila konkrétní důvody, pro které neobstojí a proč odůvodňuje kasační zásah NSS (rozsudek NSS z 22. 10. 2015, č. j. 8 As 92/2015-29, bod 11). V projednávané věci se proto NSS tímto vyjádřením dále nijak nezabýval, neboť jej nemůže pro chybějící kasační důvody přezkoumat. Nenaplnuje tak žádný z kasačních důvodů § 103 odst. 1 s. ř. s., a proto je kasační stížnost v této části v souladu s § 104 odst. 4 s. ř. s. nepřípustná (rozsudek NSS z 29. 10. 2024, č. j. 9 As 149/2024-69, bod 15).

[17] Kasační stížnost není důvodná.

Přezkoumatelnost rozsudku městského soudu

[18] Dle prvního okruhu námitek je rozsudek městského soudu nepřezkoumatelný, zejména v bodech 125–141. Důvodem má být zejména nesprávně zjištěný skutkový stav.

[19] K problematice nepřezkoumatelnosti soudních rozhodnutí se NSS již mnohokrát vyjádřil (např. rozsudky z 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75, č. 133/2004 Sb. NSS, a z 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004-73, č. 787/2006 Sb. NSS). Má-li být soudní rozhodnutí přezkoumatelné, musí z něj být zřejmé, jaký skutkový stav vzal soud za rozhodný a jak uvažil o pro věc podstatných skutečnostech, resp. jakým způsobem postupoval při posuzování těchto skutečností. Uvedené musí nalézt svůj odraz v odůvodnění dotčeného

rozhodnutí. Nepřezkoumatelné je takové rozhodnutí, které nelze přezkoumat pro nemožnost zjistit v něm jeho obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno. Nepřezkoumatelnost je třeba vykládat v souladu s jejím skutečným smyslem, neboť jde o jednu z nejzávažnějších vad řízení, kterou lze konstatovat pouze v případě, že skutečně nelze seznat, proč soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku jeho rozhodnutí, resp. proč považoval vznesené námitky za nedůvodné (rozsudek NSS z 4. 3. 2022, č. j. 5 As 158/2021-36, bod 18).

[20] Úvahy městského soudu včetně bodů 125–141 nyní napadeného rozsudku jsou přezkoumatelné. Je z nich patrné, z jakých skutkových okolností soud vycházel, jak je hodnotil a jak vyložil a aplikoval zákonná ustanovení. Skutečnost, že se městský soud ztotožnil se závěry žalovaného, nemá za následek nepřezkoumatelnost (rozsudek NSS z 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005-130, č. 1350/2007 Sb. NSS). Nepřezkoumatelnost není projevem nenaplněné představy stěžovatelů, jak měl městský soud rozhodnout (rozsudky NSS z 28. 2. 2017, č. j. 3 Azs 69/2016-24, a z 27. 9. 2017, č. j. 4 As 146/2017-35, bod 18). Otázkami dokazování a zjišťování skutkového stavu se NSS zabývá níže v bodech 21–24 tohoto rozsudku. Již na tomto místě ale může uvést, že ani v tomto vypořádání nespatřuje důvod pro nepřezkoumatelnost rozsudku městského soudu.

Důkazy a skutkový stav

[21] V druhém stížnostním okruhu stěžovatelé tvrdí, že soud nesprávně odmítl provést některé navržené důkazy, přestože jsou pro věc relevantní. Důkazy, které soud provedl, pak nezohlednil ve svém rozhodnutí. Domnívají se, že zcela zásadní bylo zjistit, co stanovilo stavební povolení na dům K. Teprve poté je možné určit, jaký je vliv dodatečně povolovaných teras.

[22] NSS ve zrušujícím rozsudku zavázal městský soud zabývat se navrženými důkazy a přesně to městský soud udělal. Ve věci nezůstaly opomenuté důkazy, k jejichž vymezení odkazuje NSS na body 15–17 svého prvního rozsudku v této věci. Stěžovatelé brojí ve skutečnosti proti hodnocení důkazních návrhů, nikoli jejich opomenutí. Nejvyšší správní soud musí stěžovatele opětovně upozornit, že předmětem nyní posuzované věci je pouze dodatečné povolení stavby dvou teras.

[23] Dle NSS odůvodnil městský soud neprovedení důkazních návrhů přezkoumatelně. Úvahy o relevanci důkazních návrhů jsou obsaženy v bodech 63–71 napadeného rozsudku a NSS se s nimi ztotožňuje. Jak správně uvedl městský soud, není sporu o tom, že původní stavební povolení domu K. neobsahovalo ani jednu terasu v podobě, ve které byly vystavěny. Není proto pravda, že by městský soud opomněl to, že stavební povolení bylo vydáno na dům o jednom nadzemním podlaží, a že projektová dokumentace neobsahovala ani jednu vyvýšenou terasu. Tato kasační tvrzení jsou součástí snahy stěžovatelů napadat samotné stavební povolení na dům K., jež ale není a nemůže být předmětem tohoto soudního přezkumu.

[24] NSS souhlasí se stěžovateli, že (nejen) pro posouzení zásahu do soukromí je nejprve nutné vymezit, jaké části stavby jsou postavené bez stavebního povolení. Nicméně přesně to městský soud udělal v bodě 70 napadeného rozsudku. Není sporné, že jedna terasa je jiná, než měla podle stavebního povolení na dům K. být, a že druhá neměla původně existovat

pokračování

vůbec. Ani stěžovatelé nenabízejí odlišný popis skutkových okolností než ten, který vyplývá ze správního spisu.

[25] Druhý okruh námitek není důvodný.

Podmínky § 129 odst. 3 stavebního zákona

[26] Třetí okruh námitek se týká nedodržení podmínek § 129 odst. 3 stavebního zákona. Dle stěžovatelů musí být v řízení o dodatečném povolení stavby nepochybně prokázáno naplnění podmínek pro jeho vydání a důkazní břemeno nese v těchto otázkách stavebník nebo vlastník stavby. Stavebník své břemeno neunesl, protože neprokázal, že stavba není v rozporu se stavebními předpisy. Upozorňují, že stavba domu není v souladu se stavebním povolením a že soud bagatelizoval rozsah nepovolené stavby. Městský soud přešel, že územní povolení domu K. neobsahovalo vyvýšenou terasu. Tvrdí, že projektovou dokumentaci k terasám nevypracoval Ing. P., ale Ing. N., který není autorizovanou osobou. Uvedené dostatečně doložili. Tvzení, že autorizace Ing. P. byla pouze formální, není spekulativní. Projektantem v projednávané věci je právnická osoba, která nemůže nést za dokumentaci odpovědnost, jak uvedl městský soud. Dokumentace neřeší obecné požadavky na výstavbu a nedbá právních předpisů. Soud ji neprovedl jako důkaz, a přesto z ní vycházel. Dále namítli, že nebyla splněna podmínka § 129 odst. 3 písm. c) stavebního zákona, tedy, že stavba není v rozporu s obecnými požadavky na výstavbu nebo s veřejným zájmem chráněným zvláštním právním předpisem. Porušení podmínky spatřují v narušení soukromí, pohody bydlení a imisích pohledem.

[27] Žalovaný uvedl, že stavba domu K. není předmětem tohoto řízení. Jsou jím terasy, které se dodatečně povolují; z povahy věci, tak nejsou součástí původního povolení. Autorizace byla provedena Ing. P., autorizovaným inženýrem pro pozemní stavby. Odpovědnost za správnost, celistvost a úplnost zpracované dokumentace má projektant, nikoliv její zpracovatel. Okolnosti, za jakých byla dokumentace autorizována, nemají vliv na odpovědnost projektanta, který dokumentaci opatřil razítkem.

[28] NSS předně uvádí, že městský soud rozsah nepovolené stavby nebagatelizoval, naopak jej přesně vymezil, jde o terasy, nikoliv celý dům K. Rovněž nemusel provádět dokazování projektovou dokumentací, protože je součástí správního spisu (rozsudek NSS z 29. 1. 2009, č. j. 9 Afs 8/2008-117, č. 2383/2011 Sb. NSS).

[29] Námitku porušení § 129 odst. 3 písm. c) stavebního zákona správně vypořádal již městský soud. Stěžovatelé směřují imise z teras a obecné požadavky na výstavbu, které jsou stanovené právními předpisy. Ani v kasační stížnosti neuvádějí, jaký obecný požadavek na výstavbu či veřejný zájem byl porušen, opět poukazují na své soukromí. Soukromím, pohodou bydlení a imisemi pohledem se NSS zabývá v bodech 53–57 tohoto rozsudku.

[30] Nedůvodná je rovněž námitka, že terasy jsou v rozporu s územním rozhodnutím na dům K. Zde je opět nutné odkázat na předmět řízení, kterým je dodatečné povolení stavby teras. Nepovolené stavby typicky žádné územní rozhodnutí nemají. Rozpor s územním rozhodnutím či jeho neexistence není překážkou pro dodatečné povolení stavby. Stavební zákon výslovně v § 129 odst. 3 stanoví, že dodatečné povolení nahrazuje v příslušném rozsahu územní rozhodnutí.

[31] Ohledně autorizace projektové dokumentace NSS uvádí, že je opatřena autorizačním razítkem a podpisem Ing. P., autorizovaným inženýrem pro pozemní stavby. Je však třeba přiznat, že užití slova „projektant“ v bodě 90 rozsudku městského soudu mohlo vyvolat nedorozumění a být pochopeno jako odkaz na právnickou osobu. To však pouze pokud je čteno bez kontextu. Soud doslova uvedl: *„Okolnosti, za jakých byla dokumentace autorizována, nemají vliv na odpovědnost projektanta, který dokumentaci opatřil otiskem svého autorizačního razítka, neboť tato autorizovaná osoba v souladu s § 159 odst. 1 stavebního zákona plně odpovídá za správnost, celistvost a úplnost předložené projektové dokumentace“*. Je proto zřejmé, že soud měl na mysli fyzickou osobu Ing. P., který dokumentaci opatřil otiskem svého autorizačního razítka. Užil při tom terminologii, kterou zavádí § 22 odst. 4 stavebního zákona. *Projektantem* je fyzická osoba oprávněná podle zvláštního právního předpisu (zákon č. 360/1992 Sb., autorizační zákon) k projektové činnosti ve výstavbě.

[32] Stěžovatelům je třeba dát za pravdu v tom, že z projektové dokumentace plyne, že ji vypracoval Ing. N.. Je to na ní několikrát výslovně uvedeno. Tato okolnost by měla na posouzení městského soudu vliv, pokud musí být projektová dokumentace osobně vypracována autorizovaným inženýrem dle autorizačního zákona, zejména dle § 12 a násl. tohoto zákona, respektive § 158 a 159 stavebního zákona. Tomu tak ale není. Dle § 12 odst. 2 autorizačního zákona je autorizovaná osoba povinna vykonávat činnosti, pro které ji byla udělena autorizace, osobně, popřípadě ve spolupráci s dalšími autorizovanými osobami nebo ve spolupráci s jinými fyzickými osobami pracujícími pod jejím vedením. Kasační tvrzení, že by projektovou dokumentaci v projednávané věci musel osobně vyhotovit Ing. P., proto nemá oporu v zákoně. Zákon naopak připouští, aby projektovou dokumentaci vyhotovila jiná (neautorizovaná) osoba pod vedením autorizovaného projektanta.

[33] Stěžovatelé však v řízení nenamítli, že nejsou splněny podmínky § 12 odst. 2 autorizačního zákona. Nijak ve své argumentaci nezohlednili, že dokumentaci nemusí osobně vyhotovovat autorizovaný projektant. Jejich námitka tak nemohla být bez dalšího úspěšná. Nejvyšší správní soud nemůže argumentaci rozšiřovat a domýšlet za stěžovatele (rozsudek rozšířeného senátu NSS z 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78, č. 2162/2011 Sb. NSS, bod 32, či rozsudek z 15. 7. 2021, č. j. 1 As 132/2021-30, bod 11). Městský soud má dále pravdu v tom, že odpovědnost za dokumentaci nese osoba, která ji autorizovala (rozsudek NSS z 27. 1. 2015, č. j. 8 As 41/2014-40, bod 22).

[34] Třetí okruh kasačních námitek není důvodný.

Podmínky § 111 stavebního zákona

[35] Ve čtvrtém okruhu námitek stěžovatelé tvrdí, že jejich odvolací námitky nebyly obecné, ale směřovaly do obsahu projektové dokumentace a zároveň uváděly, že dokumentace nebyla vypracována autorizovanou osobou. Soud pochybil, pokud *„přešel námitku“*, že správní orgány nezohlednily § 111 stavebního zákona, přičemž podmínky v něm stanovené nebyly splněny.

[36] Otázkami autorizace a vypracování projektové dokumentace se NSS zabýval výše v bodech 31–33.

[37] Dle § 111 stavebního zákona stavební úřad přezkoumá podanou žádost a připojené podklady z toho hlediska, zda lze stavbu podle nich provést, a ověří zejména, zda projektová

pokračování

dokumentace je zpracována v souladu s územním rozhodnutím, zda je úplná, přehledná, zda jsou v odpovídající míře řešeny obecné požadavky na výstavbu, a zda předložené podklady vyhovují požadavkům uplatněným dotčenými orgány. Stavební úřad má rovněž ověřit účinky budoucího užívání stavby.

[38] Městský soud námitku nepřesl, věnoval se jí v bodech 88–92 napadeného rozsudku. Stěžovatelé proti jeho posouzení v této části kasační stížnosti nic konkrétního nenamítají. Nejvyšší správní soud za ně nemůže argumenty domýšlet. Takovým postupem by přestal být nestranným rozhodčím sporu, ale přebíral by roli advokáta (rozsudek rozšířeného senátu č. j. 4 As 3/2008-78, bod 32). Nutným předpokladem pro posouzení argumentace jako přípustné kasační námitky je zpochybnění závěrů krajského soudu (usnesení NSS z 30. 6. 2020, č. j. 10 As 181/2019-63, č. 4051/2020 Sb. NSS, bod 8).

[39] Namítají-li stěžovatelé i v této části kasační stížnosti nepřezkoumatelnost správního rozhodnutí, tak touto otázkou se již NSS zabýval v prvním rozsudku a dospěl k závěru, že prvostupňové rozhodnutí stavebního úřadu i rozhodnutí žalovaného přezkoumatelná jsou (body 28–31 prvního rozsudku). V této části je kasační námitka nepřípustná (viz body 13–14 tohoto rozsudku).

[40] Čtvrtý okruh kasačních námitek není důvodný.

Aplikace pražských stavebních předpisů

[41] Pátý okruh stížnosti se týká aplikace pražských stavebních předpisů. Stěžovatelé tvrdí, že správní orgány neposoudily v souladu s § 20 odst. 1 pražských stavebních předpisů charakter území, danou zástavbu, rozměry okolních staveb a výšku okolních staveb. Názor městského soudu, že rozměry, výška a šířka domu K. jsou pro dodatečné povolení stavby teras nerozhodné, je v rozporu s § 20 pražských stavebních předpisů. Nesprávné je i posouzení odstupu teras od hranice pozemků, ve věci neproběhlo žádné měření. Větší z teras je *de facto* umístěna na hranici pozemků. Soud ani správní orgány se nevypořádaly s požadavky § 43 odst. 1 pražských stavebních předpisů. Porušení spatřují v tom, že „*dochází k úmyslnému pravidelnému monitoringu ze strany osob obývajících Dům K.*“. Namítají, že žádný jiný dům v lokalitě není tak velký jako dům stavebníka. Nesouhlasí s tím, že dle soudu nevznesli žádné konkrétní přezkoumatelné námitky podřaditelné § 43 odst. 1 pražských stavebních předpisů. Zdůrazňují, že stavba musí být navržena a provedena tak, aby v průběhu celého životního cyklu neohrožovala hygienu nebo bezpečnost a zdraví pracovníků, jejich uživatelů nebo sousedů, ani neměla v celém průběhu životního cyklu nepřiměřeně významný vliv na kvalitu životního prostředí.

[42] Dle NSS se správní orgány charakterem území, danou zástavbou i rozměry okolních staveb zabývaly, a to žalovaný konkrétně na str. 6, 10–12, 16, 21–23 svého rozhodnutí. Není pravda, že správní orgány na toto posouzení zcela rezignovaly, naopak ve věci § 20 pražských stavebních předpisů aplikovaly. To, že údajně žádný jiný dům není tak velký jako dům K., nemá na posouzení věci vliv. Podstatné je posouzení lokality jako celku, rozměry, výška a šířka domu K. sami o sobě rozhodné nejsou. Navíc se opět jedná o námitku, která v posledku směřuje proti samotnému domu K.. To, zda terasy jiných domů slouží či neslouží k „šmírování sousedů“ není součástí posouzení dle § 20 pražských stavebních předpisů. Jde

o otázku pohody bydlení, které se NSS věnuje níže. Větší z teras neleží na hranici pozemků, sami stěžovatelé uvádějí, že je od ní vzdálena 1,2 m.

[43] S městským soudem lze souhlasit v tom, že stěžovatelé nevznесли žádné konkrétní přezkoumatelné námitky podřaditelné § 43 odst. 1 pražských stavebních předpisů. Dle tohoto ustanovení musí být stavba navržena a užívána tak, aby neohrožovala život a zdraví osob nebo zvířat, bezpečnost, zdravé životní podmínky jejich uživatelů ani uživatelů okolních staveb a aby neohrožovala životní prostředí nad limity obsažené v jiných právních předpisech. Stěžovatelé dle obsahu kasační stížnosti zřejmě míří na ochranu životního prostředí, pod kterou zařazují své soukromí. Ochrana životního prostředí nicméně nezahrnuje ochranu soukromí, jak plyne mj. z § 2 zákona č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, dle kterého jsou jeho složkami ovzduší, voda, horniny, půda, organismy, ekosystémy a energie.

[44] NSS souhlasí s městským soudem, že přesné vymezení rozměrů domu K. nemá na posouzení věci dle § 43 pražských stavebních předpisů vliv. Námitka je navíc vedena snahou v tomto řízení přezkoumat počet podlaží domu K., což je součástí polemiky stěžovatelů ohledně souladu stavby domu se stavebním povolením.

Podjatost správních orgánů

[45] Dle šestého stížnostního okruhu městský soud nesprávně posoudil podjatost správních orgánů. Stěžovatelé uvedli, že v průběhu celého řízení mají důvodné pochybnosti o podjatosti úředních osob stavebního úřadu, které dokládali. Mimo jiné tvrdí, že stavební úřad rozhodoval dle pokynů K. a že tchán stavebníka prohlašuje, že mají vše zařízeno. Dále poukazují na postup stavebního úřadu v řízení. Zákon nevyžaduje jistotu ani přiměřenou pravděpodobnost existence nežádoucího vztahu úředních osob, ale postačí pochybnost. Upozorňují rovněž na riziko systémové podjatosti.

[46] Žalovaný uvedl, že nadstandardní komunikace s K. ve věci neprobíhala. Stěžovateli uváděné důvody představují pouze jejich subjektivní názor a nespádají pod § 14 odst. 1 správního řádu.

[47] Nestrannost, resp. podjatost je především subjektivní psychickou kategorií, jež vyjadřuje vnitřní vztah k projednávané věci. Při posuzování námitky podjatosti je ale třeba nestrannost vnímat i z hlediska objektivního, tzn. zkoumat, zda skutečně existují objektivní okolnosti, jež vyvolávají oprávněné pochybnosti o nezáujatosti úřední osoby v konkrétním případě (usnesení NSS z 24. 11. 2021, č. j. Nao 244/2021-60, bod 9). Nejvyšší správní soud ve věci neshledal důvody pro pochybnost o nestrannosti úředních osob správních orgánů. Stěžovatelé mají sice pravdu, že podjatost nemusí být prokázána, ale v projednávané věci není přítomna ani důvodná pochybnost nasvědčující podjatosti.

[48] Postup správního orgánu před zahájením řízení, v jiných řízeních či v posuzovaném řízení, ani způsob vypořádání námitek, s kterým stěžovatelé nesouhlasí, nejsou důvodem pro vyslovení podjatosti. Stěžovatelé dále nijak neprokázali, že stavební úřad „rozhoduje na základě telefonních a emailových pokynů stavebníků K.“. Tvrzení, že úřední osoby setrvaly po ústním jednání v přítomnosti K., nic takového není způsobitelné prokázat. Dokonce ani to, že by si úřední osoby s K. tykaly samo o sobě neznamená, že lze důvodně pochybovat o jejich nepodjatosti (rozsudek NSS z 26. 6. 2013, č. j. 1 Afs 7/2009-753, č. 2906/2013 Sb. NSS, bod

pokračování

46). Z e-mailové komunikace založené ve správním spise (např. č. l. 25, 31 a 32) naopak plyne, že si úřední osoby se stavebníky vykaží. Tvrzení, že otec manželky stavebníka prohlašuje, že „*vše má u stavebního úřadu zařízení*“, není nijak důkazně podloženo. Ohledně údajné e-mailové komunikace je třeba uvést, že námitka je značně obecná. Pokud stěžovatelé odkazují na své podání z 9. 8. 2021, pak ani z něj není patrné, jak by měla e-mailová komunikace zakládat podjatost správního orgánu. Ze správního spisu je naopak zřejmé, že se týkala jen věci samé, navíc byla reakcí na námítky stěžovatelky a) na jednání stavebního úřadu 2. 6. 2021. Námitka podjatosti je založena na subjektivním náhledu stěžovatelů, ke kterému ale nepřistupují žádné objektivní skutečnosti.

[49] Stěžovatelé rovněž namítají riziko systémové podjatosti. V projednávané věci však z ničeho neplyne, že by tu takové riziko mohlo být. Jak uvedl rozšířený senát v usnesení z 27. 11. 2012, č. j. 1 As 19/2010-106, č. 2801/2013 Sb. NSS, systémová podjatost se týká situací, kdy rozhoduje orgán územního samosprávného celku ve správním řízení ve věci, která se týká zájmu tohoto územního samosprávného celku. V projednávané věci není ve hře zájem Prahy ani městské části Praha 12. O situaci možné systémové podjatosti tak vůbec nemůže jít.

Pohoda bydlení a imise pohledem

[50] Sedmý okruh námitek se týká pohody bydlení a imisí pohledem. Odůvodnění rozsudku městského soudu je dle stěžovatelů v rozporu s jejich tvrzeními a s řadou důkazů, na které ve správním a soudním řízení opakovaně upozorňovali. Městský soud nesprávně posoudil otázku pohody bydlení, jelikož nezohlednil všechna podstatná kritéria. Stěžovatelé zdůrazňují, že se jedná o posouzení dvou vyvýšených teras, které žádný dům v okolí nemá. Navíc dům K. je největším domem v okolí, původně takový být neměl a byl vystavěn v rozporu se stavebním povolením. Stav lokality před postavením domu K. zabezpečoval stěžovatelům určitou míru soukromí a existoval od roku 2015. Z obou teras je vidět na zahrady stěžovatelů a do jejich domácností, „*aniž by k tomu bylo vynakládáno z obou vyvýšených teras Domu K. nějaké velké úsilí, čehož obyvatelé Domu K. velmi využívají*“. Nelze opomenout polohu domu K.

[51] , ani obou vyvýšených teras, které jsou doslova „nalepené“ k zahradám řadových domů. Charakter místní zástavby a její architektonický ráz navozuje pocit intimity. Stavba teras narušila zavedený a stěžovateli legitimně očekávaný rozsah soukromí, a to „*svým vysokým potenciálem způsobovat zásahy nad míru přiměřenou poměrům*“. Odvolávají se na ochranu svého vlastnického práva.

[52] K imisím pohledem stěžovatelé uvedli, že ze zákona vyplývá zákaz přímo přivádět imise na pozemek jiného vlastníka bez ohledu na míru takových vlivů a na stupeň obtěžování souseda. Předmětem řízení je mimořádná situace, konkrétně zvláště závažné, úmyslné a soustavné narušování soukromí. Stavba teras „*byla v daném případě provedena K. s přímým úmyslem nablížit z výšky na pozemky sousedů*“. Městský soud nesprávně srovnal terasy s okny. Zásah do soukromí dosahuje v případě terasy daleko vyšší intenzity než v případě oken. Jeden z obyvatel domu K. na terasách „*takřka žije*“. Na jednu z teras K. umístili posezení, „*aby se u něj setkávali a koukali ostatním lidem do zahrad, pozorovali dění u sousedů*“. Terasy stěžovatelé označují za „*tribuny umožňující sledování sousedů*“. Uvádějí, že dům K. je nepovolenou stavbou a že stavebník nedovoleně odstranil drenáž. Obtěžujícím

pohledům z teras nelze zabránit vytvořením bariéry, a to ani vysazením stromů. Judikatura, kterou městský soud citoval, není přílehlavá, protože se jedná o skutkově odlišné věci. Stěžovatelé naopak odkazují na rozsudek NSS z 30. 7. 2013, č. j. 4 As 97/2013-40, č. 2968/2014 Sb. NSS.

[53] Žalovaný uvedl, že samostatně stojící domy v lokalitě mají balkony a některé i terasy. Za nedovolenou imisi nelze považovat možnost nahlížet na sousední pozemky, muselo by jít o soustavné a závažné narušování soukromí. V intravilánu nebude možné absolutního soukromí prakticky nikdy dosáhnout. V projednávané věci je třeba zohlednit okolní stavby a morfologii terénu. K nedovolenému zásahu do práv stěžovatelů nedochází.

[54] K věcnému posouzení NSS nejprve uvádí, že se nejedná o dvě oddělené otázky. Stěžovatelé spatřují narušení pohody bydlení právě v imisích pohledem. Z kasační stížnosti je rovněž patrné, že primárním problémem nejsou pro stěžovatele terasy samotné, ale celý dům K.. Jak již NSS ovšem uvedl, předmětem tohoto řízení je pouze dodatečné stavební povolení k terasám.

[55] „Pohodou bydlení“ je nutno rozumět souhrn činitelů a vlivů, které přispívají k tomu, aby bydlení bylo zdravé a vhodné pro všechny kategorie uživatelů, resp. aby byla vytvořena vhodná atmosféra klidného bydlení; pohoda bydlení je v tomto pojetí dána zejména kvalitou jednotlivých složek životního prostředí, např. nízkou hladinou hluku, čistotou ovzduší, přiměřeným množstvím zeleně, nízkými emisemi pachů a prachu, osluněním apod.; pro zabezpečení pohody bydlení se pak zkoumá intenzita narušení jednotlivých činitelů a jeho důsledky, tedy objektivně existující souhrn činitelů a vlivů, které se posuzují každý jednotlivě a všechny ve vzájemných souvislostech (rozsudek NSS z 2. 2. 2006, č. j. 2 As 44/2005-116, č. 850/2006 Sb. NSS). Mezi jednotlivé činitele ovlivňující pohodu bydlení náleží také narušení soukromí (rozsudek NSS z 1. 11. 2012, č. j. 8 As 27/2012-113, č. 2776/2013 Sb. NSS).

[56] NSS konstantně judikuje, že „subjektivní pocit stěžovatelky, že předmětná stavba naruší její pohodu bydlení, není dostačující, pokud správní a dotčené orgány dovodily soulad předmětné stavby s relevantními předpisy a normami regulujícími jednotlivé parametry a limity stanovené pro dané území“ (např. rozsudek NSS z 21. 3. 2025, č. j. 4 As 405/2023-43, bod 55). Městský soud se otázkou pohody bydlení stěžovatelů podrobně zabýval v bodech 123–141 napadeného rozsudku. Zde obsažené posouzení je srozumitelné, komplexní a náležitě odůvodněné. Ve věci byly zohledněny místní poměry, například to, že okolní domy mají balkony, že se jedná o zástavbu řadových domů, přičemž bylo zohledněno i soukromoprávní hledisko věci. Soud správně vyšel z toho, že je třeba zkoumat míru přiměřenou místním poměrům (např. rozsudek NSS z 23. 1. 2019, č. j. 6 As 174/2018-32, bod 29). Vždy je třeba vážit, zda je zásah do práv vlastníků sousedních nemovitostí (ať omezením soukromí nebo jiným způsobem) přiměřený.

[57] V projednávané věci shledává NSS zásah do soukromí stěžovatelů přiměřeným místním poměrům. Vlastník sousední nemovitosti si nemůže osobovat právo na to, aby byla vyloučena každá stavební změna v sousedství, která by snížila míru jeho soukromí. Např. ani skutečnost, že na sousedním pozemku dosud nestála stavba, jejíž povaha umožní, aby její uživatelé viděli na pozemek stěžovatelů či do oken jejich domu, nezakládá právo na to, aby tento stav přetrvával i do budoucna (rozsudek NSS z 12. 3. 2010, č. j. 7 As 13/2010-145).

pokračování

[58] Kasační soud nepochybně, že k zásahu do pohody bydlení v projednávané věci došlo. Ne každý zásah do práva je současně jeho porušením. Výhled z teras není nepřiměřený místním poměrům. Nemovitosti stěžovatelů jsou v zastavěné lokalitě v intravilánu obce. Jde o řadovou zástavbu. Již z fotografií ve správním spise je patrné, že míra soukromí zde není vysoká a odpovídá charakteru výstavby. Nelze se ztotožnit s tvrzením, že terasy jsou „tribuny pro sledování“ postavené s úmyslem pozorovat ostatní. Z důkazů založených ve správním spisu ani provedených městským soudem to neplyne. Jiné domy v okolí mají balkóny, a přestože bude užití balkonu a terasy odlišné, i z balkonů lze nahlížet do soukromí sousedů. Zásah do soukromí je v projednávané věci také dán svažitostí terénu v lokalitě, kterou stěžovatelé nezohledňují. Souhlasit s městským soudem lze i v tom, že zásahy do soukromí jsou vzájemné, jak dokládají stěžovateli předložené fotografie. Nelze naopak souhlasit s tvrzením stěžovatelů, že charakter výstavby navozuje pocit intimity. Jde o řadové domy, které sdílejí stěny a jejich zahrady spolu po celé délce sousedí. Není ani pravda, že městský soud přešel souvislost soukromí a vlastnictví. V bodech 124–126 svého odůvodnění na soukromoprávní (vlastnický) aspekt soud výslovně odkazuje.

[59] K namítané nesprávné aplikaci judikatury NSS uvádí, že nesdílí přesvědčení stěžovatelů, že městským soudem citovaná judikatura nebyla na věc přiléhavá. Městský soud z judikatury nevyšel slepě, ale aplikoval z ní obecná kritéria posuzování obdobných věcí. V těchto aspektech je citovaná judikatura přiléhavá. Není důležité, že se například týká oken a nikoliv teras, naopak je významné, že zdůrazňuje ta kritéria, která se mají při posuzování pohody bydlení a obtěžování imisemi zohlednit.

[60] Stěžovatelé odkazují na rozsudek NSS č. j. 4 As 97/2013-40. Již městský soud jej ale od projednávané věci správně skutkově odlišil. Terasy v nynější věci nejsou na hranici pozemků a nejsou umístovány nad ohradní zeď jako v odkazované věci. Judikaturu v projednávaném typu věcí navíc nelze aplikovat mechanicky, vždy jsou podstatné místní poměry. Nelze tak bez dalšího přistoupit na závěr stěžovatelů, že jejich věc měla být rozhodnuta stejně jako odkazovaný rozsudek.

IV. Závěr a náklady řízení

[61] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud v souladu s § 110 odst. 1 větou druhou s. ř. s. kasační stížnost zamítl. O věci rozhodl soud bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 věty první s. ř. s., podle kterého o kasační stížnosti rozhoduje zpravidla bez jednání.

[62] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl soud dle § 60 odst. 1 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatelé neměli v řízení úspěch, proto nemají právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, byť měl ve věci plný úspěch, žádné náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly, a proto mu je soud nepřiznává. Osoba zúčastněná na řízení má dle § 60 odst. 5 s. ř. s. právo na úhradu jen těch nákladů, které jim vznikly v souvislosti s plněním povinností, které jim soud uložil. Jelikož soud takovou povinnost osobě zúčastněné na řízení neuložil, rozhodl, že nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. dubna 2025

JUDr. Barbara Pořízková
předsedkyně senátu